

30-ЛІТТЯ ЧЕТВЕРТОГО УНІВЕРСАЛУ

22 січня 1918 року революційний парламент України — Центральна Рада — проголосив Українську Народну Республіку Самостійною, суверенною державою українського народу. З приводу тридцятих роковин цієї події слід пригадати обставини, серед яких почалася боротьба новочасної України за державну незалежність.

Революція 1917 року була прискорена воєнними подіями. Царський режим упав, бо вже не було кому його обороняти. Здавалося, що після упадку царської влади в Російській державі настане свобода. Але проти народної свободи виступила большевицька партія під проводом Леніна. Ця партія прямувала до своєї диктатури, хоч називала себе партією робітників та селян. Партія Леніна кликала військом на фронті брататися з німецькими воюючими, щоб припинити війну зовнішню і почати внутрішню, громадянську війну. Обітницею негайного миру Ленін здобув прихильність солдатських мас до своєї партії. Большевицьке воцарення дало партії Леніна владу в Росії.

Україна ще в 1917 році створила свій революційний парламент — Центральну Раду. Центральна Рада домагалася для України автономії в межах Російської демократичної республіки. Російський тимчасовий уряд Керенського відмовлявся визнати право українського народу на автономію.

Ленін перед захопленням влади в свої руки писав, що його партія визнає право України на державну незалежність. Але, зробивши «жовтневую революцію», большевики незабаром послали своїх добровільців — «червону гвардію» — на завоювання України.

Українську Центральну Раду большевики називали «буржуазною», обвинувачували український уряд, мовляв, він «продався капіталістам Англії, Франції та Америки», щоб продовжувати війну з Німеччиною...

На українську малосвідому масу ця большевицька пропаганда мала вплив. Навіть полки з воєнків-українців, утворені для охорони Центральної Ради, відмовлялися битися проти московських большевиків, що сунули на Україну по хліб, по цукор, по сало та інші багатства української землі. Оборonoю України перед московськими зайдями були головним чином частини українських патріотів — добровільців: робітники, студенти, селяни, що організували свої відділи Вільного Козацтва.

З середини грудня 1917 року Советська Росія почала війну проти Української Народної Республіки. Одночасно уряд Леніна почав з Німеччиною та її союзниками переговори про мир у Бересті.

Щоб російські большевики не говорили на мировій конференції також іменем України, Центральна Рада мусіла послати своїх делегатів

на мирові переговори. В цей час московська «Червона гвардія» захопила була велику частину Лівобережної України і наближалася до Києва. Під грім гармат і при свисті куль Центральна Рада ухвалила свій Четвертий Універсал.

Війна, яку затіяли московські большевики проти демократичної України, була на руку німецькому урядові. Німці продиктували свою волю і Україні і московському советському урядові. (Берестейський мир.)

Наслідком большевицької політики Україна і Росія опинилися в залежності від волі Берліну аж до поразки Німеччини восени 1918 року.

Але, не вважаючи на це, ідея вільної, самостійної України не вмерла і ожила з новою силою після упадку німецького імперіалізму.

22 січня 1919 року Київ вітав у своїх мурах Конгрес Трудового народу, що проголосив об'єднання усіх земель України в Соборній Народній Незалежній Республіці.

Боротьба за волю України, почата 1917 року горсткою патріотів, охопила згодом широкі маси нашого народу. Ця боротьба не припиняється й досі.

Ми віримо, що доживемо до того часу, коли над Києвом замахнуть українські національні прапори, і наш народ, позбувшись кайданів, згадає борців за волю України і творців Української Народної Республіки, що взялися до цього діла в найтяжчих обставинах, в бурі першої світової війни і в огні великої революції.

ПАНАС ФЕДЕНКО.

Політичний огляд

США

В центрі уваги світу знаходиться Маршаллів план допомоги відбудові Європи. В Америці є групи визначних членів Конгресу, що гостро критикують план Маршалла. Мін. Маршалл ставить вимогу, щоб конгрес ухвалив кредити для Європи, якщо не хоче повної руїни Старого Світу і поширення большевизму. Положення світу назвав Маршалл «до краю критичним».

ГОСПОДАРСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ

Європейські країни, що прийняли Маршаллів план, поспішають утворити господарські об'єднання, митні союзи і т. д., щоб створити більші простори для спільної господарської відбудови своїх країн. Бельгія, Голландія і Люксембург утворили митну спілку («Бенелюкс»). Франція та Італія ідуть теж до митного об'єднання, те саме починається в Скандинавських країнах. Маршаллів план вимагає від європейських країн обдуманого плянового господарства, бо тільки це може викликати довір'я у американського парламенту і народу.

НОВА СТРАШНА ЗБРОЯ

Світова преса подає відомості про нові засоби нищення людей у новій війні, що може вибухнути з ласки «визвольників трудящого люду». Ця зброя така:

1. Біологічне сполучення, якого декілька грамів можуть знищити 200 мільйонів людей. Це «біологічне сполучення» можна виробляти в дуже малій фабриці. Тому виробництво цього смертоносного засобу майже неможливо контролювати, бо його легко заховати.

2. Поліпшена атомовою бомбою сила, що порівняно з нею першої атомової бомби, ужиті проти Японії, здаватимуться дитячими забавками.

3. Продукти атомової енергії (випари та розпорощення), що мають смертоносну силу.

4. Страшна отрута. Американський генерал Вейтт, начальник хемічного відділу, заявив, що США мають найсильнішу отруту, яку тільки знав світ досі. Знавці кажуть, що декілько грамів цієї отрути можуть знищити людність Америки і Канади разом...

ІТАЛІЙСЬКА «НАРОДНА РЕСПУБЛІКА»?

Як повідомляє французька преса, провідники Комуністичного Конгресу в Мілані постановили 15 квітня зробити повстання в Північній Італії, яке має поширитись і на Південну Францію. Завдання — створити незалежну Народну Республіку. Генеральний Секретар Комуністичної Партії Толіятті мав заявити ближчому колові старих партійців, що новий режим бусу створити в Мілані на протязі щістьох днів, і буде мати необмежену допомогу СССР.

ПОДІЛ ПАЛЕСТИНИ ДО 1 ЖОВТНЯ

Комітет п'ятох при ООН для поділу Палестини відбув своє засідання. Головою комітету обрано делегата Чехо-Словаччини Лісіцкого. Постановлено запросити до участі в працях комісії Англію, Жидівське Агентство та Арабський Високий Комітет.

На відкритті засідання Ради Безпеки генеральний секретар ООН Трігве Лі сказав, що поділ Палестини треба зробити до 1 жовтня.

«ТРЕТЯ БОЙОВА ГРУПА»

Відомі французькі політики створили «третю бойову групу». Мета цієї нової групи — охоронити Францію від всякої диктатури, а на міжнародному полі боротися проти по-

ділу світу на два ворожі табори. Членами цієї групи є соціалісти, радикал-соціалісти, незалежні і діячі професійних союзів. До цієї групи, між іншим, належать: Леон Блюм і Мопле, з католицької народної партії. Моріс Шуман і Ге, від незалежних відомий письменник Моріак, Жафері та професор Леві-Брюль.

ІЗ ФІЛОСОФІЇ

* Румунський король Михайло, що зрікся трону, має дістати 3 мільйони «відступного» від румунського комуністичного уряду.

* Москва ширить чутки, мовляв, німці масами тікають із Західних зон у советську зону. Факти говорять інше: тікають німці від терору із советської зони на захід.

* В США працюють у промисловості 60 мільйонів осіб.

* Москва повідомляє, що в Україні 68,19% усіх вибраних членів громадських рад не належать до ком. партії.

* Нові спроби з атомовими бомбами робитимуть американці від початку лютого в області Маршаллових островів у Тихому океані.

* Повінь знищила 40 мільйонів кілограмів молочного порошку в Кельні над Райном.

* Великі статуї Леніна і Сталіна в будинку державного банку в Верліні були дуже пошкоджені невідомими людьми. Тепер ці статуї охороняються поліцією.

* Президент Франції Оріоль заявив на пресовій конференції в Парижі протест проти комуністичної пропаганди, що називає Маршаллів план виразом американського імперіалізму. Оріоль сказав, що це — імперіалізм здорового людського розуму який мусить перемогти.

* Англійські залізниці включно з підземною залізницею в Лондоні перейшли від 1 січня 1948 у власність держави.

* Заступник начальника господарського відділу амер. Військового уряду в Німеччині заявив, що в 1948 р. мусить бути зроблена грошова реформа в західних зонах Німеччини.

* Від 1 січня радіо Прага (Чехія) надає аудію на 18 мовах.

* Карло Люврані, італійський селянин з Монотеканіні Терме святкував в грудні своє століття. Журналістам він сказав: «Ніколи я багато не їв. Я задоволений, коли щоденно маю свою цибулю і шклянку вина».

* Кол. прем'єр Тюрінгії Пауль пише спомини про систему советської окупації в Німеччині.

* Румунський уряд взяв під своє керівництво два найбільші англійські нафтові товариства: Астра Романа і Уніа.

* Тепершні запаси золота в США оцінюються на 22,7 мільярдів доларів.

* Французька поліція оповістила про викриття організації, що контрабандно переправляла з Парижу до Женевы золото. Французька митна сторожа спіймала на швейцарській границі тягарове авто, в якому було сховано 45 кг. золота.

Робітники Угорщини постановили віддавати 20% своєї платні на фонд підтримки грецьких повстанців. Чи добровільно?

* Проф. Штоермер, німецький спеціаліст по тифу, відлетів з Мюнхену до Атен, до грецького короля Павла, що захворів на повторний тиф.

* Перед Мукденом розгорілася боротьба між урядовими китайськими військами і 50.000 комуністичним військом за один важливий залізничний пункт. Комуністичні війська знаходяться на південний захід від Пейпінгу.

* Уряд Шумана при третьому голосуванні у французькому парламенті отримав більшість 30 голосами в справі нового закону проти інфляції.

